

KLIMEK

POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE
BIULETYN INFORMACYJNY ZARZĄDU
ODDZIAŁU SOSNOWIEC

ROK XVII

KWIECIEŃ 2012

2(63)

Sprawozdanie z Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów PTT w Krakowie- 10.03.2012

Otwarcia obrad Zjazdu dokonał w drugim terminie o 11:15 Prezes PTT Szymon Baron. Powołano Prezydium Zjazdu (Nikodem Frodyma). Przyjęto porządek obrad. Powołano Komisję Mandatową, Skrutacyjną i Statutową. Sprawozdanie merytoryczne za 2011 rok przedstawił Prezes PTT Szymon Baron. Sprawozdanie finansowe za rok 2011 złożyła Joanna Król. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej za 2011 rok zrelacjonowała Barbara Rapalska. Obrady były prawomocne. Na Sali było 87 delegatów, co stanowi 2/3 składu delegatów.

W dyskusji nad sprawozdaniem wzięli udział:

- Jan Weigel (Bielsko- Biała): a/ ZG PTT ma kłopoty ze sprawozdaniem finansowym, bo termin szybki – 15.01, b/ Czy przyjęto uchwałę w sprawie 1% dla PTT, c/ Poinformował o 5 letnim okresie ochronnym znaku towarowego- odznaka z kozicą, d/ Dlaczego PTT nie jest zapraszane na Zjazdy PTTK.
- Tomasz Kwiatkowski (Radom)- Wyjaśnił genezę zaszłości z PTTK. M. innymi: V-ce Prezes PTTK nie chce współpracy z PTT.
- Barbara Morawska- Nowak (Kraków)- trzeba promować Pamiętniki PTT. Dlaczego nie wszystkie Oddziały PTT zakupują Pamiętniki.
- Szymon Baron (Bielsko- Biała)- Uchwała w sprawie odpisów 1% została przyjęta. Pamiętnik jest deficytowy.
- Antoni Dawidowicz (Kraków)- to skandal, że dla zmiany dwóch słów „osoby bliskie” na „ osób bliskich” trzeba zwoływać Zjazd. Należało zmienić § 52 Statutu według wskazania Sądu.

Przyjęto Uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdań merytorycznego i finansowego. Przyjęto uchwałę w sprawie zmian statutu.

Konferencję Programową poprowadził Tomasz Kwiatkowski, który omówił działalność PTT, w tym stwierdził z przykrością, że nie odbyło się ani jedno spotkanie z wszystkim Prezesami Oddziałów PTT. Wniosków realizowanych w bieżącej kadencji jest 10, 7 wniosków wciąż czeka na realizację.

W dyskusji głos zabrali:

- Krzysztof Czesak (Sosnowiec)- mówił o celach PTT (ochrona gór, a szczególnie Tatr), oraz o pięknym krajobrazie polskim i na nim trzeba się skupić, w tym (Karpaty, Sudety i Góry Świętokrzyskie). Uwrażliwił na ochronę gór, przyrody od strony leśnej, biologii, zoologii, krajobrazu i współpracy z uczelniami i innymi organizacjami.
- Jan Weigel (Bielsko- Biała)- zwrócił uwagę na ochronę wilków

- Krzysztof Czesak (Sosnowiec)- potwierdził najważniejsze tezy wystąpienia Kol. Weigla i omówił ekologię wilków podkreślając, iż należy analizować populację wilka. Analizować, czy są to osobniki zdrowe, czy zarazone chorobami.

Po wyczerpaniu wszystkich tematów posiedzenie Zjazdu zostało zakończone. W Zjeździe brali udział następujący delegacji z O/PTT Sosnowiec: Tomasz Grabolus, Krzysztof Czesak i Sylwester Dąbrowski.

Relację opracował : Krzysztof Czesak

Szlak Husarii Polskiej: Odcinek Racibórz- Krzanowice

Ten odcinek liczy: 21,6 km. Racibórz to miasto o 60 tys. Mieszkańców. Położone jest nad Odrą. Już w IX wieku geograf bawarski wymienił pięć grobów Gołęczyców, w tym jednym z nich był Racibórz. Gród należał do Karola Wielkiego, Wiślan i książąt wielkomorawskich. W 1178 r. Racibórz wraz z Ziemią Bytomską otrzymał od Kazimierza Sprawiedliwego jego chrześniak Kazimierz, syn księcia opolskiego Mieszka I zwany Płatonogim. Książę opolski Kazimierz nadał miastu prawa flamandzkie w XIII wieku. Na uwagę zasługują: gotycko- renesansowy zamek z XIV wieku, park zamkowy z pomnikiem ku czci powstańców śląskich, rynek, gotycki kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z XIV wieku, późnoklasykystyczny budynek Sądu Krajowego, renesansowa wieża kościelna z XVI wieku, pomnik Arki Bożka, dawny gotycki kościółek dominikański św. Ducha z XIV wieku, pomnikowy głaz narzutowy i wiekowy miłorząb.

Z rynku w Raciborzu wychodzimy ul. Chopina w kierunku Ocic Północnych, ale od południa pojawia dzielnica Stara Wieś wzmiankowana od 1902 r. Stara Wieś istniała już w XI wieku, a później wzmiankowana jako wieś Kościelna. Na uwagę zasługuje barokowy kościół parafialny Matki Bożej z XVIII wieku. Powodem polskiego charakteru kościoła jest nazwa niemiecka „Matka Boża Kirche”.

Zaś Ocice wzmiankowane były w 1294 r. Wieś Goła nadana Ottonowi, od którego wzięła się nazwa Ocice, czyli „ludzie Ottona”. Dzieliła się na cztery części: Górne, Dolne, Średnie i Załęckie. Przy ul. Ocickiej znajduje się kamienny posąg św. Jana Nepomucena z XIX w. Dalej przecinamy ul. Ocicką przy przystanku, następnie schodzimy w dół i klucząc przez osiedle i pole dochodzimy do Ocic Górnych. Stamtąd szlakiem kierujemy się do Żerdzin.

Żerdziany należą do gminy Pietrowice Wielkie. Wieś wzmiankowana już w 1350 r. Własność kolegiaty raciborskiej, a następnie skarbu pruskiego.

W Żerdziu szlak podąża w kierunku zachodnim. Droga przebiega polami do lasu i klucząc w aleję dębową oraz wśród podmokłych łąk dochodzi do Kornicy. Mijamy kaplice i wychodzimy na drogę do Pietrowic Wielkich. Kornica to wieś w gminie Pietrowice Wielkie. Pierwszy kościół wybudowany został w XIII wieku. Wieś w XIII wieku należała do Mieszka, urzędnika księcia cieszyńskiego, a od XIV wieku do Raszczyckich. Ślady zamku znajdujące się w bagnistym obniżeniu pochodzą z XIV wieku. Z przełomu XVIII i XIX wieku pochodzi spichlerz dworski dwukondygnacyjny ze szkarpą przy jednym narożniku. Kapliczka św. Jana Nepomucena datowana jest na XVIII wiek

Pietrowice Wielkie to wieś gminna z 1298 r. Na początku XX wieku znajdowała się tu kopalnia torfu. Siedziba Urzędu gminy mieści się w budynku dawnego zamku z XVI wieku. Późnogotycki kościół pochodzi z XVI wieku, i został przebudowany. We wsi o układzie owalnicowym znaczna ilość zagród jest typu frankońskiego i pochodzi z XIX wieku. Na zachód na wzgórzu znajduje się drewniany kościół odpustowy z czterobocznym prezbiterium, nawa na planie kwadratu. Zamiast dzwonnicy sygnaturka.

Z Pietrowic Wielkich skręcamy przez most na rzece Psinie (Cynie) i maszerujemy przez tor przy stacji kolejowej. Potem kluczymy i dochodzimy do drogi Racibórz- Pietraszyn, którą przecinamy i skręcamy w lewo- skos. Połą drogą, a następnie szosą dochodzimy do Krzanowic. Następnie klucząc przez rynek dochodzimy do stacji kolejowej Krzanowice Południowe, przy której kończy się szlak czerwony „Szlak Husarii Polskiej”.

Krzanowice to wieś gminna nad Białą wodą, dopływem Cyny. W XIII wieku król czeski Przemysław Ottokar II nadał wieś Herburtowi z Fulsztyna łącznie z prawem miejskim głubczyckim. Ciekawy neobarokowy kościół św. Wacława z 1915 r. na podkładzie kościoła gotyckiego. Wyposażenie kościoła późnobarokowe. We wschodniej części wsi późnobarokowy kościół św. Mikołaja z XVIII wieku. Na rynku i przy ulicach barokowe kapliczki z XVIII wieku i zabytkowe domy z XIX wieku.

Zachowały się ślady zamku i murów miejskich, gdyż w pierwszej połowie XIX wieku nastąpiła utrata praw miejskich.

W ramach relaksu czyli dobrego wypoczynku warto zobaczyć wartości kulturowe, historyczne i przyrodnicze na ciekawym szlaku turystycznym- „Szlaku Husarii Polskiej” oznaczonym kolorem czerwonym. Szkoda tylko, że szlak ten zaczyna się już w Sosnowcu, a mógłby być wzbogacony o powyższe znaczne wartości.

Opracował: Krzysztof Czesak.

Historia lasu

W historii dziejów krajobrazu zmieniały się tylko pod wpływem zlodowaceń. Z Radka spotykana roślinność redukowana się do rozproszonych krzewinek, brzozy czy karłowatych wierzb. Na kobiercach mchów i porostów pojawiały się też pojedyncze trawy i turzyce.

Od X w. pne pod osłoną łagodnego klimatu tundra ustępowała miejsca „nieograniczonym” obszarom leśnym. W lasach tych dominowały brzozy, sosny, lipy, wiąz i dęby. W okresie neolitu (wzrastająca wilgotność klimatu) pojawiają się następne gatunki i klony, lipy i coraz więcej dębów.

Od tego okresu również wielkość populacji ludzkiej zwiększa się znacznie. Okres neolitu (8000-2000 lat pne) charakteryzował się rozwojem rolnictwa i hodowli oraz upowszechnieniem zbieractwa i polowań. Udomowione zostały kozy, owce, bydło, konie, wykazując tendencje wzrostowe. W Europie zaczęto uprawiać pochodzące ze środkowej Azji pszenicę i jęczmień. Powstawanie pól i pastwisk odbywało się „kosztem” lasu. Pierwsze wylesienia w Europie zaczęły się około 3000 lat pne na terenie Francji. Wylesienia nasiliły się w epoce brązu i żelaza, gdzie rolnictwo było dość zaawansowane po wynalezieniu radła, a potem pługa.

W okresie kultury łużyckiej (1300-4000 r. pne) szybko zaczęło rozwijać się hutnictwo i kowalstwo, czyli rzemiosła wymagające dużych ilości węgla drzewnego. Rozwój hodowli zwierząt także wymagał zwiększenia powierzchni pastwisk, również kosztem lasów.

W okresie halsztackim (750-400 pne) następuje udoskonalenie narzędzi (wczesny okres żelaza, choć jego podokresy należą do epoki brązu). Z uwagi na ozdoby brązu i naczynia: wiadra, kotły, czerpak, łańcuchy, wędzidła i uzdy dla zwierząt domowych nastąpiło kolejne zmniejszenie powierzchni lasu. W tym okresie nastąpiło ewolucyjne przejście z gospodarki wypaleniskowej, przez wypaleniskowo-orną, do gospodarki ornej.

W Europie za czasów podbojów rzymskich cywilizacja gallo-romańska pozostaje jednak cywilizacją leśną. Ludzie w tym czasie polują, zbierają płody i więcej zajmują się hodowlą niż prawdziwą uprawą. Po upadku Imperium Rzymskiego po fali napadów, ugory i lasy z powrotem zaczynają się rozwijać w miejscu ziem rolniczych zajętych od III w. ne.

Południe Europy w tym czasie jest znacznie zaludnione i poprzecinane drogami, gdzie znajdują się osady ludzkie. Funkcjonowanie domostw mieszkalnych i gospodarskich na terenie lasu powoduje szybkie bogacenie się nowopowstałych osad.

W okresie średniowiecza w Polsce pod uprawę wykorzystano lasy dębowo-grabowe oraz dąbrowy, gdzie karczowanie i wypalanie lasów przybrało niespotykane dotąd rozmiary. Około 1000 roku pola orne stanowiły około 25% powierzchni Polski, a ok. 10% tereny łąk i pastwisk.

W okresie średniowiecza wyodrębniają się dwa typy lasu:

- Las odległy od siedzib ludzkich
- Las bezpośrednio z nimi sąsiadujący

Pierwszy naturalny, dziewiczy użytkowany. Z lasem związana jest puszcza. Puszcza to teren nieprzebyty.

Z uwagi na najważniejszą fazę wykorzystania lasu, czyli łowiectwo i bartnictwo, dzikim ostępom leśnym i puszczańskim uroczyskom zaczęto nadawać nazwy wywodzące się od spotykanej zwierzyny, występujących drzew czy w ogóle roślin, bądź wydarzeniami.

W okresie XVI-XVIII w. na terenie Polski puszcze zaczęto nazywać każdy obszar lasu, jeżeli tylko był własnością jednego właściciela.

Ziemia polska do XVI w. zachowała dużą lesistość. Od XVI do XVIII wieku zmniejszyła się do około 35-40% powierzchni kraju. Drzewostany w tym okresie uległy wyniszczeniu, spowodowane eksportem drewna i jego przetworów (potaż, smoła i inne), a także wzrostem zapotrzebowania przemysłowego (manufaktury, huty).

Pod koniec XVIII wieku pod wpływem księdza Krzysztofa Kluka, hrabiny Braclawskiej A. Jabłonowskiej odrzucono eksploatację płądrowniczą.

Ale dopiero po rozbiorach wprowadzono stopniowo w zaborze pruskim i później w lasach rządowych Królestwa Polskiego, racjonalne gospodarstwo leśne.

Zacząto rozwijać się szkolnictwo leśne. Powstało polskie piśmiennictwo leśne.

Od pierwszej połowy XIX w. zwiększyły się szeregi wybitnych leśników polskich.

Zadania nauk leśnych polegają na badaniu i systematycznym przedstawianiu zjawisk, procesów i praw istniejących w lesie i w gospodarstwie leśnym oraz na opracowaniu sposobów i metod realizacji gospodarowania zasobami leśnymi.

Nauki leśne są syntezą nauk przyrodniczych, technicznych i ekonomicznych.

Podstawę ich stanowią wybrane działy nauk podstawowych, takie jak botanika leśna, zoologia leśna z entomologią leśną oraz ekologia, która zajmuje szczególną pozycję i stanowią podstawę typologii leśnej, geografii, leśnictwa, urządzania lasu, hodowli lasu, ochrony lasu i łowiectwa.

Lasy w Polsce należą do najlepiej zagospodarowanych i najpiękniejszych nie tylko w Europie, ale i na świecie, dzięki mądrym urządzeniu ich i w oparciu o właściwą : hodowlę, ochronę i użytkowanie.

Opracowanie: Krzysztof Czesak

Fot. Jacek Kohut

Fot. K. Niedziałkowski

WYDAWCA: POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE O/PTT im.Gen. M.Zaruskiego
Organizacja Pożytku Publicznego Nr KRS 0000115547
41-200 Sosnowiec ul.3 Maja 29/4A tel: 0-32-2663815, www.sosnowiec.ptt.org.pl
Redakcja: Redaktor Naczelny - Zbigniew Jaskiernia, Krzysztof Czesak - Członek Redakcji